

MPZ milieu platform zorg

Handleiding

Opslag Gevaarlijke Stoffen

Voor care-instellingen

November 2018 (gecheckt januari 2025)

Auteur : Judith de Bree (Stichting Stimular)

Inhoud

SAMENVATTING	3
INLEIDING	4
1 WAT ZIJN GEVAARLIJKE STOFFEN?	5
1.1 De gevaren	5
1.2 Gevarenlogo's	5
1.3 Gevarensinnen	5
2 WELKE KOM IK TEGEN IN DE ZORG?	6
2.1 Vloestoffen	6
2.2 Vaste stoffen	6
2.3 Gassen	6
3 HOE MOET IK ZE OPSLAAN?	6
3.1 opslagvoorziening	7
3.2 Werkvoorraad	7
3.3 ADR-klasse & vrijstelling	8
3.4 Aandachtspunten bij opslag	9
4 WAT MOET IK DAN AANSCHAFFEN?	10
4.1 Lekbakken	10
4.2 Absorptiemateriaal	10
4.3 Speciale kasten	11
4.4 Persoonlijke veiligheidsmiddelen	11
5 HOE COMMUNICEER IK DIT?	12

COLOFON

De handleiding is opgesteld door Stichting Stimular voor Milieu Platform Zorg.

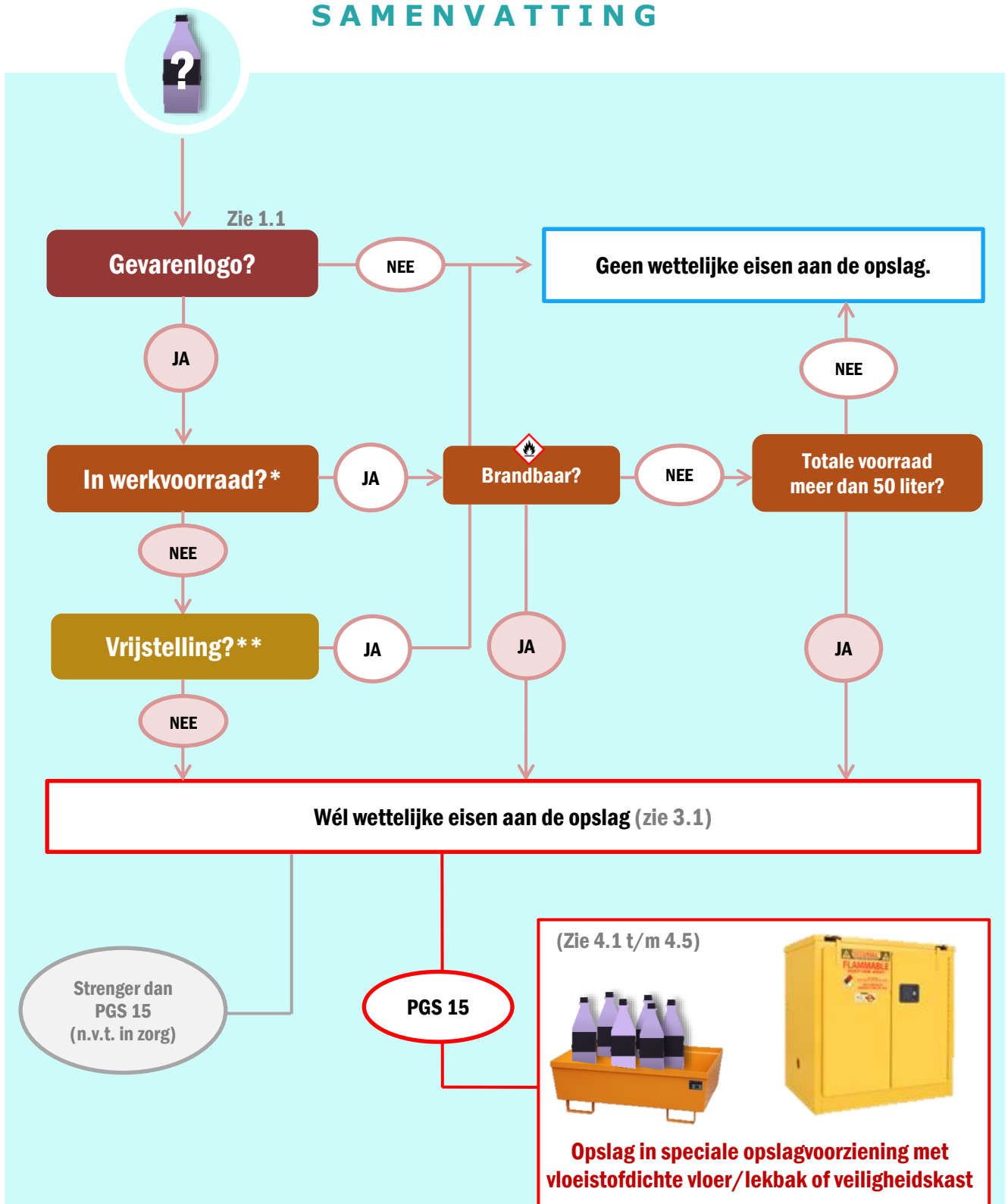
Stimular vertaalt de groeiende vraag om duurzaamheid naar praktische instrumenten en werkwijzen voor bedrijven, brancheverenigingen, overheidsorganisaties en zorgaanbieders. Stimular ondersteunt bedrijven met het opstellen van onder andere energiebesparingsplannen, CO2-footprints, duurzaamheidsverslagen, MVO-zelfverklaringen, ketenanalyses, levenscyclusanalyses en documenten voor het behalen van milieucertificaten. Stichting Stimular is de werkplaats voor Duurzaam Ondernemen!

Stichting Stimular
Botersloot 177
3011 HE Rotterdam
t 010 - 238 28 28
e mail@stimular.nl
i www.stimular.nl

Deze handleiding mag uitsluitend worden ingezet voor eigen gebruik en niet voor commerciële doeleinden.

SAMENVATTING

* Een **werkvoorraad** wordt minimaal wekelijks gebruikt en heeft per gevaarlijke stof maximaal 1 open fles + 1 reserve. De werkvoorraad mag gehouden worden per wooncomplex, afdeling, verdieping of gebouw, maar dit moet goed gemotiveerd kunnen worden! (Zie 3.2)

** Er zijn **vrijstellingen** op basis van kwantiteit per gevarenklasse in de zorg. (Zie 3.3)

INLEIDING

"Wat moet ik nou doen om gevaarlijke stoffen goed op te slaan?"

Dit is een vraag die bij veel zorginstellingen opkomt wanneer ze serieus aan de slag gaan met het verminderen van de milieu-impact. Opgeslagen gevaarlijke stoffen worden niet iedere dag bekeken en het is erg eenvoudig om die in de hoek geschoven jerrycan met dat restje benzine te vergeten. Gevaar schuilt ook in het feit dat veel mensen zich er niet altijd bewust van zijn dat ze met een gevaarlijke stof te maken hebben. Bovendien zijn de gevolgen vaak lastig te overzien, bijvoorbeeld als twee verschillende stoffen elkaars effect versterken.

Er bestaat daarom veel wetgeving op het thema opslag van gevaarlijke stoffen, welke omschreven is in de publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS15)¹. Het lastige van deze wetgeving - zoals vaker met wetgeving - is dat deze overal toepasbaar, maar ook onweerlegbaar moet zijn. Het gevolg is een veelvoud aan normen, criteria, en randvoorwaarden, waar men zonder expertise al snel in verdwaalt.

Bij veel zorginstellingen is geen tijd en ruimte om iemand aan te stellen die zich door deze hele wetgeving heen kan werken, terwijl de te nemen maatregelen voor opslag binnen zorginstellingen vaak erg meevallen.

MPZ heeft met steun van de **Provincie Gelderland** deze handleiding geschreven. De juiste opslag van gevaarlijke stoffen is een verplichte eis in de **Milieuthermometer** (zie onder). De doelgroep van deze handleiding is de care waar geen buitengewone processen met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Er wordt uitgegaan van opslagvoorzieningen kleiner dan 10.000 kg.

Milieuthermometer

Eis 2.1.9.2: Opslagvoorzieningen van gevaarlijke stoffen

"De opslag van chemicaliën en gevaarlijk afval (vast, vloeibaar en gas) in de instelling voldoet aan de eisen in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) of aan de eisen die in de milieuvergunning zijn opgenomen"

*Verplicht

(visuele controle en administratieve controle plan van aanpak)

Disclaimer

Deze handleiding vormt een hulpstuk in de interpretatie van de PGS15 wetgeving. Het is bedoeld voor care-instellingen en geeft daarom géén volledig beeld van de complete wetgeving met betrekking tot opslag. Raadpleeg bij twijfel altijd de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen.

¹ [Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen \(PGS15\)](#)

1 WAT ZIJN GEVAARLIJKE STOFFEN?

Gevaarlijke stoffen kunnen *explosief, oxiderend, ontvlambaar, irriterend, corrosief, giftig, schadelijk voor aquatisch milieu, kankerverwekkend, bedwelmend, of van invloed op de voortplanting* zijn.

1.1 DE GEVAREN

Het soort gevaar van een stof is afhankelijk van het **type stof**, van de **dosis** en van de **omstandigheden**. Gelukkig is het niet moeilijk om een gevaarlijke stof te herkennen, omdat voor ieder soort gevaar een logo bestaat en deze op de verpakking van gevaarlijke stoffen aanwezig is.

Het wordt lastiger wanneer gevaarlijke stoffen door processen ontstaan (bijvoorbeeld lasrook of dieselmotoremissie). Binnen care-instellingen is hier meestal beperkt sprake van en volstaat een gedegen kennis van de **gevaarlogo's** en **gevaarzinnen**.

1.2 GEVARENLOGO'S

Tussen 2010 en 2015 zijn de gevaarlogo's (of -symbolen) in Nederland veranderd als gevolg van afspraken binnen de Europese Unie (zie afbeelding hiernaast). Ieder EU-lidstaat werkt nu met dezelfde logo's.

 Let op: De oude logo's kunnen nog steeds in uw voorraad aanwezig zijn!

1.3 GEVARENZINNEN

Op de verpakking van iedere gevaarlijke stof moeten daarnaast twee voorschriften aanwezig zijn:

- **H-zinnen** (van *Hazard*), omschrijft het gevaar (bijv. "Ontvlambaar gas")
- **P-zinnen** (van *Precaution*), omschrijft de voorzorgsmaatregel (bijv. "Koel bewaren")

 Let op: De H- en P-zinnen vervangen de oude R- en S-zinnen (*Risk en Safety*)

(Vóór 2015) (Na 2015)

Oude pictogram	Nieuw pictogram
 Ontplofbaar	 Explosief
 Oxiderend	 Oxiderend
 (zeer)licht ontvlambaar	 Ontvlambaar
 Schadelijk	 Irriterend, sensibiliserend, schadelijk
 Bijtend	 Corrosief
 Giftig	 Giftig
 Milieugevaarlijk	 Gevaarlijk voor het aquatisch milieu
	 Gassen onder druk
	 Lange termijn gezondheidsgevaarlijk

(**Links**) De oude logo's zijn te herkennen aan een oranje vierkant. (**Rechts**) De nieuwe logo's zijn te herkennen aan een witte ruit met een rode rand en een relevant icoontje.

2 WELKE KOM IK TEGEN IN DE ZORG?

Stoffen komen voor in 3 fases: vast, vloeibaar en gasvormig. De gevolgen van het vrijkomen van gevaarlijke stoffen hangen af van de fase waarin de stof zich bevindt.

2.1 VLOEISTOFFEN

De meeste gevaarlijke stoffen in care-instellingen zijn vloeibaar en vallen in één van de volgende categorieën:

- **Schoonmaakmiddelen**
- **Bouwwerkzaamheden (verf, lak, lijm, etc.)**
- **Olie/benzine**
- **Vloeibare medicijnresten**

Medicijnen vallen ook onder gevaarlijke stoffen en moeten altijd goed opgeslagen en afgevoerd te worden. Het restant (bijvoorbeeld in een ampul of flesje) mag nooit door de gootsteen worden gespoeld. Er is aparte wetgeving voor medicijnen, welke hier niet wordt besproken.

Binnen de vloeibare gevaarlijke stoffen zijn het **meest voorkomend**:

	Irriterend/schadelijk	<i>Handafwasmiddel, vaatwastabletten, chloorbleekmiddel</i>
	Ontvlambaar	<i>Spiritus, aceton, smeerolie, spuitbussen met verf of lak</i>
	Corrosief/bijtend	<i>Gootsteenontstopper, sterk ontkalkingsmiddel</i>
	Milieugevaarlijk	<i>Terpentine, ontdooiingsmiddel, gewasbescherming</i>

2.2 VASTE STOFFEN

Binnen care-instellingen zijn **chloor- en vaatwastabletten** of **korrels** (bijv. rattengif) meestal de enige gevaarlijke stoffen in vaste vorm. Ook vaste medicijnen (pillen) vallen onder gevaarlijke stoffen.

Let op: *Medicijnen hebben geen gevarenlogo (dat zou verwarrend zijn...) maar het zijn wél gevaarlijke stoffen!*

2.3 GASSEN

Het meest gebruikte gevaarlijke gas in zorginstellingen is **zuurstof**. Dit gas wordt onder hoge druk geleverd in cilinders met een witte markering. Zuurstof zelf is niet brandbaar, maar het werkt wel brand bevorderend. De cilinders bestaan in verschillende hoeveelheden (liters) en voor de opslag gelden aparte eisen in de PGS15. (Tot 115 liter opslag vallen deze eisen mee).

Let op: *Tijdens bouw- of renovatiewerkzaamheden nemen aannemers vaak veel gevaarlijke stoffen mee. Zorg dat deze ook op verantwoorde wijze opgeslagen worden!*

3 HOE MOET IK ZE OPSLAAN?

Het opslaan van stoffen moet zowel efficiënt als veilig gebeuren. Enerzijds moeten werknemers er makkelijk gebruik van kunnen maken, anderzijds moet voorkomen worden dat een wildgroei aan open flessen op onbestemde locaties ontstaat. Uitgangspositie is dat alle gevaarlijke stoffen opgeslagen moeten worden in een veilige opslagvoorziening (3.1), mits het beschouwd kan worden als werkvoorraad (3.2) bij vrijgestelde hoeveelheden (3.3).

3.1 OPSLAGVOORZIENING

Opslag van gevaarlijke stoffen in de care vindt vrijwel altijd in pandig plaats. Hiervoor geldt dat de ruimte van de opslagvoorziening maximaal 1.000 m², **brandwerend** in beide richtingen en goed geventileerd moet zijn. Een opslagvoorziening op de begane grond mag niet meer dan 2.500 kg of liter verpakte gevaarlijke stoffen bevatten. Op een verdieping geldt een maximum van 500 kg of liter per verdieping. De opslagvoorziening kan ook een speciale **kast** zijn (zie 4.3) of een winkel (zie 3.4, punt 6). Voor zuurstof gelden aparte eisen, zie daarvoor paragraaf 4.4.

! *Let op: De brandwerende eisen (WBDBO) aan opslagvoorzieningen worden in deze handleiding niet uitgebreid besproken, maar zijn te vinden op de website van [InfoMil](#).*

In de opslagvoorziening moeten maatregelen uitgevoerd worden voor **bodembescherming**. Dit kan door een vloeistofkerende vloer of met lekbakken. Wanneer gekozen wordt voor een vloeistofkerende vloer, moet ook speciaal absorptiemateriaal aanwezig zijn. Wanneer de opslag plaatsvindt in een kast hoeft geen vloeistofkerende vloer aanwezig te zijn.

! *Let op: Een vloeistofkerende vloer moet voldoen aan strenge eisen en periodieke controle. MPZ raadt care-instellingen aan lekbakken te gebruiken.*

Als derde punt dient rekening gehouden te worden met **stabiliteit**. Stellingen moeten aan bepaalde regels voldoen (dit moet aantoonbaar zijn!) en verpakkingen mogen niet te hoog of te zwaar opgestapeld worden. Laat de gevaarlijke stoffen **altijd** in hun originele verpakking mét etiket. Zet drukkoudende cilinders altijd in een krat of geborgd aan een kar of de muur.

! *Let op: Er gelden aanvullende eisen aan stellingen wanneer een heftruck aanwezig is.*

3.2 WERKVOORRAAD

Het dagelijks verplaatsen van gevaarlijke stoffen in en uit de opslag (voor bijvoorbeeld schoonmaak) kan gevaar opleveren. Daarom zijn er **vrijgestelde hoeveelheden** vastgesteld die in een **werkvoorraad** opgeslagen mogen worden (zie 3.3). Denk daarbij aan een keukenkastje op de afdeling of een kar met een zuurstoffles. Afhankelijk van het karakter en de grootte van de zorginstelling wordt bepaald waar werkvoorraden noodzakelijk zijn (d.w.z. u dient dit te kunnen motiveren).

De werkvoorraad bestaat uit **maximaal 1 geopende** en 1 ongeopende reserve 'verpakkingseenheid' per gevaarlijke stof. Een verpakkingseenheid is een blik, een doos, een fles, een vat, een zuurstofkar of zelfs een pallet waarop de stof staat.

! *Let op: Wanneer de totale werkvoorraad uit meer dan 50 liter bestaat of wanneer er brandbare stoffen aanwezig zijn, dient alsnog een lekbak aangeschaft te worden! Zie § 4.1*

3.3 ADR-KLASSE & VRIJSTELLING

Gevaarlijke stoffen zijn (op Europees niveau) ingedeeld in de zogenaamde **ADR-klasse**. Dit is een ander systeem dan de gevarenlogo's, omdat dit systeem specifiek gericht is op gevaar van transport. Per ADR-klasse kunnen daarom meerdere soorten gevaarlijke stof voorkomen (zie tabel 1).

Per ADR-klasse zijn **vrijstellingen** gedefinieerd op basis van dosis en verpakkingsgroep. Dit betekent dat in sommige gevallen het gevaar zodanig klein is dat geen aanvullende eisen (zoals lekbakken) nodig zijn. Deze stoffen mogen in dat geval ook buiten de opslagvoorziening opgeslagen worden. De verpakkingsgroep geeft het risico van het gevaar aan: I = zeer groot, II = medium en III = klein. Bij care komt I eigenlijk niet voor.

! **Let op:** *Op ieder veiligheidsinstructieblad (VIB) staat de ADR-klasse en verpakkingsgroep van de betreffende stof aangegeven! Meestal onder kop 14 van het VIB.*

Tabel 1: ADR-klassen en vrijgestelde hoeveelheden.

ADR-klasse	Vrijstelling:	Voorbeelden
1 Ontploffbare stoffen 	Nee (er gelden strengere eisen!)	Bijna n.v.t in de care
2 Gassen 	Als brandbaar tot 50 liter Anders tot 115 liter (zuurstof of stikstof)	Wel: Zuurstof, stikstof, spuitbussen Niet: Brandblussers, koolzuur (horeca)
3 Brandbare vloeistof 	Verpak. II tot 25 liter Verpak. III tot 50 liter	Wel: Spiritus, desinfectiealcohol, aceton, lak, terpentijn, thinner, olie Niet: Alcohol voor consumptie
4 Brandbare vaste stof 	Verpak. II en III tot 50 kg	Bijna n.v.t in de care
5 Oxiderende stoffen 	Verpak. II en III tot 50 kg	Bijna n.v.t in de care
6 Giftig/infectueus 	Verpak. II en III tot 50 kg of liter	Wel: Ammoniak, pesticiden, roestverwijderaar, componentenlijm, muizen/rattengif, specifiek ziekenhuisafval (bloed, weefsel, uitscheiding, uitstrijkjes etc.) Niet: Ziekteverwekkers voor mens/dier
7 Radioactieve stoffen 	Nee (er gelden strengere eisen!)	Bijna n.v.t in de care
8 Bijtend/corrosief 	Verpak. II en III tot 250 kg of liter	Wel: Verf, ammonia, desinfectie, vaatwasmiddelen, bleek, waspoeder, ontstopper, (verdund) zoutzuur, ontkalker en overige schoonmaakmiddelen Niet: Vaste minerale anorganische meststoffen
9 Diverse gev. stoffen 	Verpak. I, II en III tot 250 kg of liter	Wel: Desinfectie
Niet geclassificeerd	Wél vrijstelling in PGS15:	Voorbeelden
Carcinogeen, mutageen of reproductie toxisch	Verpak. II en III tot 25 kg of liter	Wel: Cytostatica Niet: Metalen in poedervorm

! **Let op:** *Werknemers die zwanger zijn of borstvoeding geven, mogen NIET met cytostatica (of ander genotoxisch materiaal) werken.*

3.4 AANDACHTSPUNTEN BIJ OPSLAG

Zoals in 3.2 benoemd moet een opslagvoorziening brandveilig, bodembeschermend en stabiel zijn. Het kan een speciale **ruimte** (met vloeistofkerende vloer of lekbakken) zijn of een goedgekeurde **veiligheidskast**. Naast de eisen aan de opslagvoorziening zelf moet rekening gehouden worden met de volgende 5 punten:

1. **Andere goederen** mogen in dezelfde voorziening opgeslagen worden, mits elektrische apparatuur spanningsvrij opgeslagen is (stekker eruit) en de totale opslag niet meer zijn dan 10.000 kg betreft.
2. Houd brandbare gevaarlijke stoffen zo ver mogelijk verwijderd van laad- en losactiviteiten en zorg dat **vluchtroutes** vrij blijven.
3. De opvangcapaciteit van de lekbakken moet voldoende zijn! Volg hiervoor de richtlijnen zoals omschreven in 4.1.
4. Houd rekening met **onverenigbare combinaties van gevaarlijke stoffen**. Dit zijn stoffen die bij contact met elkaar een nog groter gevaar veroorzaken (*bijv. hogere temperatuur, druk of het ontstaan van gevaarlijke gassen*). Deze stoffen moeten in aparte lekbakken opgeslagen worden! Check daarom altijd het geleverde VIB van de stoffen.
5. Er gelden andere regels als de gevaarlijke stoffen 'opgeslagen' staan in een **winkel binnen de zorginstelling**. Check hiervoor [deze pagina](#) van InfoMil.

MPZ raadt care instellingen aan gevaarlijke stoffen óók in lekbakken op te slaan als deze (net) binnen de vrijgestelde dosis zitten. Dit scheelt bij lekkage een hoop rotzooi en dekt het risico dat de opslagdosis na een grote inkoop overschreden wordt.

Let op: De volgende combinaties mogen **NIET** bij elkaar in de lekbak:

1. *bleek + desinfectiealcohol of azijn of ammoniak;*
2. *azijn + waterstofperoxide*
3. *gootsteenontstopper + alles*
4. *(overige) zuren + basen*

4 WAT MOET IK DAN AANSCHAFFEN?

Om te voldoen aan de drie belangrijkste eigenschappen van een opslagvoorziening (brandwering, bodembescherming en stabiliteit, zie 3.1) moeten speciale voorzieningen getroffen worden, zoals *lekbakken*, *absorptiemateriaal* en (eventueel) *veiligheidskasten*.

4.1 LEKBAKKEN

Lekbakken bestaan in talloze volumes, afmetingen, kleuren en zijn over het algemeen gemaakt van kunststof of staal. Ze zijn leverbaar met een rooster waar verpakkingen makkelijk op neergezet kunnen worden (bijvoorbeeld met een vorkheftruc) en waardoor het opvang volume maximaal benut kan worden.

! *Let op: In de PGS15 (of andere wetgeving) wordt niet aangegeven wanneer staal of kunststof verplicht is. Deze keuze staat u vrij. Over het algemeen is staal brandveiliger, terwijl kunststof lichter en goedkoper is.*

Let er bij aanschaf van lekbakken op dat deze conform PGS15 zijn en dat de lekbakken 110% van de grootste verpakking opvangen, *tenzij* 10% van de totale verpakkingen meer volume is, dan dient minstens 10% van het totaal opgevangen te worden!

Onderstaande rekenvoorbeelden ter ondersteuning:

Lekbak 1

Verpakking 1 = 10 liter

Verpakking 2 = 5 liter

Verpakking 3 = 25 liter

Totaal volume verpakkingen = 40 liter

10% van totaal = 4 liter

110% van grootste verpakking = 27,5 liter

Lekbak dient 27,5 liter op te kunnen vangen (=110% van grootste verpak.)

Lekbak 2

Verpakking 1 (x 10) = 100 liter

Verpakking 2 (x 10) = 100 liter

Verpakking 3 (x5) = 125 liter

Totaal volume verpakkingen = 325 liter

10% van totaal = 32,5 liter

110% van grootste verpakking = 27,5 liter

Lekbak dient 32,5 liter op te kunnen vangen (=10% van totaal)

! *Let op: Lege verpakkingen zijn nog steeds gevaarlijk (tenzij vakkundig ontdaan van alle gevaren) en dienen te worden behandeld als volle verpakkingen. NB: Lege vloeistofverpakkingen hoeven niet meegerekend te worden in de opvangcapaciteit!*

4.2 ABSORPTIEMATERIAAL

Bij iedere opvangvoorziening (speciale ruimte of kast) waar gevaarlijke vloeistoffen aanwezig zijn, dient voldoende absorptiemateriaal aanwezig te zijn in geval van lekkage.

Absorptiemateriaal komt ook in alle vormen, maten en prijsklassen. Zo bestaan er korrels, doeken, rollen en kussens. Sommige speciaal afgestemd op één stof (zoals olie), sommige universeel toepasbaar.

! *Let op: Zorg ervoor dat het personeel weet waar dit materiaal te vinden is en hoe het gebruikt moet worden!*

4.3 SPECIALE KASTEN

Het is heel goed mogelijk uw gevaarlijke stoffen in speciale gevaarlijke stoffenkasten op te slaan, in plaats van een aparte ruimte. Met name in werkplaatsen biedt dit uitkomst als gevaarlijke stoffen niet iedere dag gebruikt worden (dus géén werkvoorraad zijn), maar wel zodanig vaak dat het niet werkzaam is heen en weer te lopen naar de speciale opslagvoorziening.

Er zijn bestaan **brandwerende** en **niet-brandwerende** kasten, met of zonder ventilatiesysteem. Niet-brandwerende kasten worden over het algemeen gebruikt voor niet brandbare gevaarlijke chemicaliën en zijn in de regel goedkoper dan brandwerende kasten. Brandbare stoffen moeten in een brandwerende kast opgeslagen worden

Ook bij opslag in een veiligheidskast dienen bodembeschermende maatregelen genomen te worden! Kies een kast met ingebouwde lekbakken, of plaats deze zelf en zorg dat absorptiemateriaal aanwezig is!

 Let op: Een brandwerende kast betekent niet een onbrandbare kast! Vaak geldt een brandbeveiliging van circa 90 minuten (in beide richtingen), hierna kunnen de stoffen of de ruimte alsnog brand vatten.

4.4 ZUURSTOFVOORZIENINGEN

Zuurstof tot 115 liter hoeft niet in een speciale opslagvoorziening bewaard te worden (zie tabel 1). Wel moet voorkomen worden dat ze om kunnen vallen. Bewaar ze in een krat of met een ketting/beugel aan de muur of kar.

Boven 115 liter moet zuurstof in een speciale voorziening opgeslagen worden. Een ruimte binnen mag alléén zuurstof bevatten, moet voldoen aan de eisen genoemd in 3.1 en moet aangemerkt worden met het symbool hiernaast. Opslag binnen mag ook in een brandwerende kast (60 minuten) mét ventilatie.

Opslag kan ook relatief eenvoudig buiten onder een brandwerende afdak. Houdt minimaal 5 meter afstand van de gebouwgevel en minimaal 3 meter afstand van de grens van het terrein. Zet ze ook buiten altijd goed vast.

4.5 PERSOONLIJKE VEILIGHEIDSMIDDELEN

Zorg ervoor dat bij iedere opslagvoorziening met gevaarlijke stoffen ook persoonlijke veiligheidsmiddelen aanwezig zijn. Niet alleen contact op de huid, maar ook inademing kan ernstige gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Zorg in ieder geval voor:

- **Veiligheidsbril**
- **Handschoenen**

Afhankelijk van het type opgeslagen stof kan het ook noodzakelijk zijn om **laarzen, beschermende kleding** en/of **gelaatsmasker** aan te schaffen. Check daarom altijd de geleverde VIB's, hierin staat welke veiligheidsmiddelen nodig zijn.

 Let op: Reguliere schoonmaakhandschoenen (latex, nitril of vinyl) bieden in veel gevallen te weinig bescherming! Schaf chemisch bestendige handschoenen aan (neopreen is relatief goedkoop en biedt goede bescherming).

5 HOE COMMUNICEER IK DIT?

Wildgroei aan flesjes, blikken en open verpakkingen met gevaarlijke stoffen is een veelvoorkomend probleem. Houd rekening met de volgende 5 punten:

1. Voorkomen is beter dan genezen!

Er kunnen beter teveel lekbakken aanwezig zijn dan te weinig. Zorg ervoor dat het personeel de gevaarlijke stoffen bij twijfel standaard in een lekbak opbergt. Voorkom dat het personeel (bij)vulactiviteiten in de opslag uitvoert en zorg dat altijd voldoende persoonlijke veiligheidsmiddelen aanwezig zijn.

2. Borg verantwoording!

Wijs een opslag-verantwoordelijke en(/of) geef duidelijke instructies (voorzie de lekbakken van stickers wat erin moet, wat wel en niet bij elkaar mag, wie te bellen bij calamiteit en wie bevoegd is op te ruimen, zie voor meer informatie hierover hoofdstuk 17 van de Wet Milieubeheer). Stuur eens een quiz naar uw werknemers en maak gebruik van visuele voorbeelden zoals de foto's hierboven en etiketten.

3. Raadpleeg anderen!

Vraag andere zorginstellingen of uw schoonmaakbedrijf wat de correcte manier van opslag is. Maak gebruik van de informatie op geleverde veiligheidsinstructiebladen (dit wordt door iedere leverancier met iedere gevaarlijke stof geleverd!).

4. Beheer uw veiligheidsinformatiebladen (VIB's)!

Van iedere gevaarlijke stof in uw beheer dienen veiligheidsinformatiebladen aanwezig te zijn. Sla deze op een logische plek op waar alle medewerkers toegang toe hebben. Dit kan op papier of digitaal. Op ieder VIB kunt u de relevante opslag informatie vinden onder kopje 14.

5. Voorzie in werkinstructiekaarten (WIK's)!

Ieder werkgever is wettelijk verplicht het personeel duidelijk instructie te geven over gevaarlijke stoffen. Dit kan op meerdere manieren, waarvan de werkinstructiekaarten de meest voorkomende. Hierop staat alleen de meest relevante informatie (met name voor calamiteiten).

